

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/257/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5813205263
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5813205263.3

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľky: S. O., rod. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXX, t. č. bytom J. XXX, právne zastúpená JUDr. Andrejom Bryjom, advokátom, so sídlom E. XX, J., proti odporcovi: Z. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXX, t. č. bytom Občianske združenie DOBRÝ PASTIER, so sídlom Gymnaziálna 162, Kláštor pod Znievom, v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 3C/56/2013-99 zo dňa 9. decembra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd I. určil, že z vecí, ktoré mali navrhovateľka a odporca v bezpodielovom spoluvlastníctve, pripadá odporcovi: osobné motorové vozidlo zn. Ford Fusion, ev. č. NO 457 BA, farba šedá, VIN: WFOUXXGAJU 8455565, zakúpené 22.10.2008, a navrhovateľke: nehnuteľnosti, a to rodinný dom súp. č. XXX v obci J., postavený na pozemkoch parc. č. C KN 5485/42, 5485/51 k. ú. J., vedený v evidencii Okresného úradu Námestovo, odbor katastrálny a zapísaný na LV č. XXXX, k. ú. J. s príslušenstvom zariadením rodinného domu a nehnuteľnosti parc. č. 5485/24 o výmere 645 m² - orná pôda, parc. č. 5485/43 o výmere 500 m² - trvalé trávne porasty, parc. č. 5485/42 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 80 m², parc. č. 5485/51 - zastavené plochy a nádvoria o výmere 103 m² vedených v evidencii Okresného úradu Námestovo, odbor katastrálny a zapísaný na LV č. XXXX, k. ú. J.. Ďalej je navrhovateľka povinná uhradiť zostatok nesplateného úveru, vrátane jeho príslušenstva, poskytnutého Štátnym fondom rozvoja bývania, II. navrhovateľku zaviazal povinnosťou zaplatiť odporcovi z titulu vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva čiastku 34.010,68 eur, v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a III. o trovách konania rozhodol, že bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku.

Ust. § 150 Občianskeho zákonníka stanovuje, že pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Ďalej sa prihliadne predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti.

Súd potom vychádzajúc z citovaného ustanovenia vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo navrhovateľky a odporcu spôsobom uvedeným vo výroku rozsudku z týchto dôvodov:

Ohľadne položiek osobné motorové vozidlo zn. Ford Fusion, ev. č. NO 457 BA, farba šedá, VIN: WFOUXXGAJU 8455565, zakúpené 22.10.2008, sa účastníci konania zhodli na tom, že táto vec patrí do bezpodielového spoluvlastníctva, avšak nezhodli sa na tom, komu má byť prikázaná a odporca neuviedol ani jeho zostatkovú cenu. Pretože účastníci v tomto smere nenavrhovali vykonať žiadne dokazovanie a

ani súd nepovažoval za hospodárne ďalším dokazovaním zvyšovať trovy konania, ktoré by s najväčšou pravdepodobnosťou prevýšili zostatkovú hodnotu danej veci, vychádzajúc z ust. § 136 O. s. p. určil zostatkovú hodnotu týchto vecí tak, že vychádzal z tvrdení navrhovateľky ohľadom hodnoty danej veci, ako bola odhadnutá navrhovateľkou. Súd preto prikázal do vlastníctva odporcu osobné motorové vozidlo zn. Ford Fusion, ev. č. NO 457 BA, farba šedá, VIN: WFOUXXGAJU 8455565, zakúpené 22.10.2008, v zostatkovej hodnote 7.000,- eur.

Ohľadne položiek nehnuteľnosti: rodinný dom súp. č. XXX v obci J., postavený na pozemkoch parc. č. C KN 5485/42, 5485/51 k. ú. J., vedený v evidencii Okresného úradu Námestovo, odbor katastrálny a zapísaný na LV č. XXXX, k. ú. J. a nehnuteľnosti parc. č. 5485/24 o výmere 645 m² - orná pôda, parc. č. 5485/43 o výmere 500 m² - trvalé trávne porasty, parc. č. 5485/42 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 80 m², parc. č. 5485/51 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 103 m² vedených v evidencii Okresného úradu Námestovo, odbor katastrálny a zapísaný na LV č. XXXX, k. ú. J. s príslušenstvom a zariadením rodinného domu, sa účastníci konania zhodli na tom, že tieto veci patria do bezpodielového spoluvlastníctva, nezhodli sa na tom, komu majú byť prikázané a odporca neuviedol ich zostatkové ceny okrem pozemkov pod dom a okolo domu, spolu v sume 2 eurá. Na základe znaleckého posudku bola hodnota predmetného rodinného domu s príslušenstvom určená vo výške 79.169,60 eur bez pozemkov. Súd preto prikázal do vlastníctva navrhovateľky nehnuteľnosti: rodinný dom súp. č. XXX v obci J., postavený na pozemkoch parc. č. C KN 5485/42, 5485/51 k. ú. J., vedený v evidencii Okresného úradu Námestovo, odbor katastrálny a zapísaný na LV č. XXXX, k. ú. J. s príslušenstvom zariadením rodinného domu v zostatkovej hodnote 79.169,60 eur a nehnuteľnosti parc. č. 5485/24 o výmere 645 m² - orná pôda, parc. č. 5485/43 o výmere 500 m² - trvalé trávne porasty, parc. č. 5485/42 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 80 m², parc. č. 5485/51 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 103 m² vedených v evidencii Okresného úradu Námestovo, odbor katastrálny a zapísaný na LV č. XXXX, k. ú. J. v zostatkovej hodnote 2 eurá. Ďalej je navrhovateľka povinná uhradiť zostatok nesplateného úveru, vrátane jeho príslušenstva, poskytnutého Štátnym fondom rozvoja bývania vo výške istiny 3.840,43 eur a nesplatené úroky vo výške 309,80 eur, teda spolu 4.150,23 eur.

Celková hodnota vyporiadavaných vecí spolu predstavovala čiastku 86.171,60 eur. Z tejto čiastky boli odporcovi prikázané veci v hodnote 7.000,- eur a navrhovateľke v hodnote 75.021,37 eur. Navrhovateľka je potom povinná doplatiť na vyporiadanie polovice podielu navrhovateľovi čiastku 34.010,68 eur, aby tak každý z účastníkov konania obdržal podiel v rovnakej hodnote, ako to vyplýva z ust. § 150 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na výšku sumy, ktorú má navrhovateľka odporcovi vyplatiť, súd určil dlhšiu lehotu na plnenie v trvaní 30 dní od právoplatnosti predmetného rozsudku.

Rozhodnutie o trovách konania si súd vyhradil po právoplatnosti rozsudku.

Voči citovanému rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie odporca. S rozhodnutím súdu nesúhlasí. Jeho návrh je taký, aby jeho čiastka, čiže 50 % všetkého spoločného vlastníctva prešla na jeho deti. Pred súdnym pojednávaním sa dohodli, že dom prepíšu na deti, no na súde to bolo povedané inak, aj to, že pozemky tiež. Poukazuje na to, že ešte vlni z domu boli odcudzené všetky papiere čo sa týka majetku, ku ktorým nemal prístup. Je ešte veľa vecí zamlčaných. Žiada prehodnotiť aj pozemky, obidva. Druhý pozemok zakúpili pre deti po dohode s rodičmi navrhovateľky, no pozemok bol iného majiteľa, nie ich. Tieto pozemky majú inú hodnotu, navrhovateľka nedodržala slovo o prepise, takže pozemky sú aj jeho. Súd nemôže prisúdiť všetko, čo vybudoval, exmanželke, to nie je spravodlivé. Na súde ničomu nerozumel. Žiada o spravodlivé rozdelenie majetku, peniaze neprijme v žiadnom prípade. Chce svoj podiel dať svojim deťom. Považuje za spravodlivé, aby deti mali niečo po ňom. Ak ho súd zbaví domu v prospech navrhovateľky, nebude mať kde bývať a bude z neho bezdomovec. Celý život vkladal peniaze do domu. Poukazuje na to, že dom postavil, 20 rokov si odriekal, nemôže mu niekto zobrať to, čo postavil. Je vlastníkom ako domu, tak i pozemkov, ktoré majú svoju hodnotu. Aj keď boli darované, to neznamená, že budú pridelené exmanželke. Hodnota domu je oveľa väčšia a pozemky za necelých 100.000,-, to je smiešna cena.

Navrhovateľka žiada rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Návrh odporcu, že chce dať polovicu všetkého majetku deťom, bol iba z jeho strany. Nechápe, že všetko majú v celosti v BSM, že sa to nedá. Mimosúdne rokovali aj o návrhu odporcu, ten si však kládol podmienky vecného bremena bývania, neskôr správcovstva domu. Po životných skúsenostiach správania sa odporcu, čoho svedkami boli aj dcéry a čo bolo aj dôvodom rozvratu manželstva, nie je možné ich spolužitie. Z domácností nič nezmlzlo.

Ohľadom ceny pozemkov je aj zápisnične jasne uvedené, že sa zhodli na tom, že pozemky sú v hodnote každý po 1,- eur, za čo tieto pozemky dostali. Sám odporca uviedol, že nemôže chcieť peniaze za niečo, čo dostal zadarmo. Odporca tvrdí, že peniaze neprijme. Je toho názoru, že je to len preto, aby sa nemusel o seba postarať. Mala určenú povinnosť vyplatiť odporcovi 34.010,68 eur. Za tieto prostriedky si odporca môže kdekoľvek na Orave aj v Turci zakúpiť dvojizbový byt do 50 m², preto nie je možné, aby sa stal bezdomovcom. Nechce deti obrať o dom. Súd však pri vyporiadaní majetku prihliada predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie spoločných vecí. Od začiatku sa o domácnosť a deti stará navrhovateľka. Momentálne bývajú v dvojizbovom byte piati a chce pre ne primerané bývanie. Odporcom navrhované vyporiadanie majetku nezodpovedá zásadám vyporiadania uvedeným v ust. § 149 a nasl. Občianskeho zákonníka. Poukazuje na ust. § 143, § 144, § 149 ods. 3 a § 150 Občianskeho zákonníka. Žiada odvolací súd o urýchlené rozhodnutie.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnuté rozhodnutie na základe podaného odvolania v rozsahu danom ust. § 212 ods. 2 písm. d) O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) rozsudok okresného súdu zrušil v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f) a h) O. s. p. a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté rozhodnutie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je však odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ust. § 212 ods. 2 O. s. p. vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliadne odvolací súd len vtedy, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. To znamená, že pokiaľ sa v konaní pred súdom prvého stupňa síce vyskytli vady, ale ktoré nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, potom odvolací súd na tieto vady neprihliadne.

Po preskúmaní spisu odvolací súd zistil, že konanie má také vady, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej a na ktoré je odvolací súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti.

Podstatnou náležitosťou rozsudku je výrok rozsudku, v ktorom súd vysloví obsah rozhodnutia vo veci samej (§ 155 ods. 1 O. s. p.). Každý výrok rozsudku musí byť presný a konkrétny do takej miery, aby tento výrok bol vykonateľný niektorým zo spôsobov umožňujúcich exekúciu (súdny výkon rozhodnutia). Musí byť teda z neho zrejmé, aká povinnosť komu a v prospech koho bola uložená.

Konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov má svoje špecifiká, ktoré sa vzťahujú aj na požiadavky na výrok rozhodnutia. Predovšetkým súd musí pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov zistiť celú masu bezpodielového spoluvlastníctva manželov a túto masu zahrnúť aj do výroku rozsudku tak, aby z neho bolo zrejmé, aké hnutelné, nehnuteľné veci, práva a majetkové hodnoty tvoria bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, aká je ich hodnota, komu z manželov sa tieto veci alebo práva prikazujú.

Výrok napadnutého rozsudku tieto kritériá nespĺňa.

Okresný súd síce správne skutkovo ustálil, že do okruhu bezpodielového spoluvlastníctva manželov patrí aj špecifikované bytové zariadenie, kde pri jednotlivých hnutelných veciach sa účastníci dohodli na zostatkových cenách, nezahrnul ich však do výroku rozsudku. Ide o samostatné hnutelné veci, ktoré nemožno považovať za príslušenstvo domu a ktoré musia byť s dostatočnou špecifikáciou (tak, aby vec bola individualizovaná) zahrnuté aj do výroku rozsudku s uvedením, ktorému z manželov sa prikazujú. Rovnako vo výroku rozsudku musí byť vyčíslený zostatok nesplateného úveru, vrátane jeho príslušenstva, ktorého sa navrhovateľka mala stať preberateľkou.

Ako odvolací súd už konštatoval, účastníci súhlasne medzi sebou ustálili masu hnutelných vecí patriacu do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a dohodli sa na ich zostatkových cenách. Nie je však

zrejme, z akého dôvodu súd nezahrnul do ocenenia masy BSM hodnotu týchto hnuiteľných vecí dohodnutú účastníkmi.

Hoci v zásade možno konštatovať, že pokiaľ účastníci konania súhlasne určia cenu hnuiteľných alebo nehnuteľných vecí patriacich do BSM, z takýchto súhlasných vyhlásení súd môže vychádzať, to však iba za predpokladu, že sú tieto vyhlásenia dostatočne určité a zrozumiteľné.

Do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov patria štyri pozemkové nehnuteľnosti, a to parcely ČKN č. 5485/24 orná pôda o výmere 645 m², ČKN č. 5485/42 zastavané plochy a nádvoría o výmere 80 m², ČKN č. 5485/43 trvalé trávne porasty o výmere 500 m² a ČKN č. 5485/51 zastavané plochy a nádvoría o výmere 103 m². Všetky tieto pozemkové nehnuteľnosti boli ocenené v znaleckom posudku spolu s rodinným domom účastníkov. Súd však nevychádzal z cien pozemkov určených znaleckým posudkom, ale vychádzal z ceny dohodnutej medzi účastníkmi, t. j. 2,- eur.

Odporca v odvolaní ocenenie nehnuteľností namieta a táto jeho námietka je dôvodná. Vyhlásenie odporcu na pojednávaní dňa 20.11.2013 k oceneniu pozemkov nie je určité, keď odporca podmieňoval vyporiadanie cenu pozemkov vo výške 2,- eur tým, že jeho podiel bude prisúdený jeho deťom (čo v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov nie je možné). Následne udáva, že súhlasí, aby pozemok, ktorý je vedľa domu, bol prikázaný do výlučného vlastníctva navrhovateľke v hodnote 1,- eur a pozemok pod rodinným domom, ktorý nadobudli od rodičov navrhovateľky v hodnote 1,- eur, navrhuje, aby bol darovaný spolu s rodinným domom deťom. K hodnote pozemku pod rodinným domom v sume 1,- eur nemá výhrady, keďže tento pozemok za takúto sumu dostali od rodičov navrhovateľky. Z uvedeného vyplýva, že odporca sa tak vyjadruje k dvom pozemkom, pričom odvolaciemu súdu nie je zrejmé, o ktorý pozemok, okrem pozemku pod rodinným domom, ide, a čo teda s ocenením ostatných dvoch pozemkov.

Povinnosťou prvostupňového súdu bolo buď odstrániť tento rozpor tak, aby bolo zrejmé, ako každý zo štyroch pozemkových nehnuteľností účastníci zhodným vyhlásením oceňujú alebo vyhádzať zo znalcom určenej hodnoty pozemkov.

Z uvedených dôvodov pre vady petitu rozsudku vyššie uvedené, ako aj nesprávne skutkové závery okresného súdu ohľadne ceny vecí patriacich do BSM musel odvolací súd pristúpiť k zrušeniu napadnutého rozsudku.

Ostatné, mimo vyššie uvedených odvolacích námietok odporcu, odvolací súd nepovažuje za dôvodné.

Predovšetkým konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa týka navrhovateľky a odporcu a majetok patriaci do BSM môže byť vyporiadany iba medzi účastníkmi konania. Nie je možné, aby súd v predmetnom konaní prikázal podiel odporcu do vlastníctva detí účastníkov.

Rovnako súd musí rozhodnúť, ktorému z účastníkov bude prikázaný rodinný dom patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pričom by nezodpovedalo zásade rozumného usporiadania vzťahov ponechať tento rodinný dom v spoluvlastníctve účastníkov, keďže už z doposiaľ vedených konaní vyplýva, že ich spolužitie v jednom dome nie je možné. Je potom dôvodné, aby súd prihládol pri prikázaní rodinného domu do vlastníctva jedného z manželov, kto zabezpečuje starostlivosť o maloleté deti (aby maloleté deti mali zabezpečené právo bývania) a taktiež schopnosť toho z manželov, ktorý rodinný dom preberie, vyplatiť druhého manžela. Z hľadiska uvedených kritérií sa javí vhodným prikázanie rodinného domu do vlastníctva navrhovateľky, ktorá zabezpečuje starostlivosť o maloleté deti a deklaruje ochotu vyplatiť odporcu, čo odporcovi umožní zabezpečiť si dôstojné bývanie.

Povinnosťou okresného súdu bude opätovne vec prejednať a rozhodnúť, zohľadniac vyššie uvedený právny názor odvolacieho súdu. Povinnosťou okresného súdu bude opätovne rozhodnúť aj o trovách konania, vrátane trov odvolacieho konania, pričom osobitne poukazuje odvolací súd na povinnosť okresného súdu rozhodnúť o trovách štátu (znalečné bolo vyplatené zo štátnych prostriedkov).

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok prípustný nie je.